

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

“ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ”

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

Галузь знань: 01 освіта

Спеціальність: 017 фізична культура і спорт

Факультет фізичної культури і спорту

Укладачі:
доцент Сова А. О.
ст. викладач Поліщук Р. М.

Львів 2019

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою олімпійської освіти
Львівського державного університету фізичної культури імені Івана
Боберського

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри олімпійської
освіти

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року

Завідувач кафедри олімпійської освіти,
канд. наук, доцент _____(Тимчак Я. В.)

УКЛАДАЧІ ПРОГРАМИ:

доцент кафедри олімпійської освіти

Сова Андрій Олегович;

старший викладач кафедри олімпійської освіти

Поліщук Ростислав Миколайович

© Поліщук Р. М., Сова А.О. 2019 р.

©Львівський державний університет фізичної культури імені Івана
Боберського, 2019 р.

ВСТУП

Історія української культури – навчальна дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури синтезує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції, історична пам'ять. Програма укладена відповідно до вказівок МОН України про запровадження курсу „Історія української культури” як обов'язкового для викладання у вищій школі 9 липня 2009 року. Структурно вона побудована за тематично-хронологічним принципом, вводячи студента у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами.

Курс історія української культури спрямований на збагачення і розширення гуманітарної підготовки студентів, формування активності і творчості майбутніх фахівців. Ця навчальна дисципліна дає уявлення про етапи історичного розвитку української культури, забезпечує розуміння зв'язку всіх складових культури – мистецтва, матеріальної культури, етнографії, наукового знання, усіх форм духовних цінностей, формує світогляд.

Завдання курсу – розвинути у студентів почуття патріотизму, національної свідомості, високий рівень духовності. Адже саме навернення людей до культури у її глибокому розумінні сприяє утвердженню загальнолюдських цінностей. При цьому викладачі не ставлять завдання зробити студентів професіоналами у царині мистецтва, музики, літератури, моралі тощо. Однак фахівець не може бути кваліфікованим, якщо він не має поняття про основи української та світової культури.

МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни “Історія української культури” – формування системи знань про закономірності національного історико-культурного процесу, основні досягнення української культури, засвоєння загальнолюдських та національних культурних цінностей, збагачення духовного світу, формування моральних і естетичних потреб та здатності зберігати і охороняти культурні здобутки України.

Завдання навчальної дисципліни:

– визначити передумови та засади української культури, її виникнення, тенденції розвитку та основні закономірності функціонування;

– розглянути багатовікову історію української культури, розкрити основні етапи її розвитку;

– розкрити специфіку української культури, визначити її місце і роль у сучасному світовому культурному просторі;

– сприяти збагаченню духовного світу студентів, зростанню інтересу до самостійного творчого осмислення культурної спадщини та власній участі в культурному становленні України;

– визначити особливості та тенденції розвитку української культури XXI ст., дати аналіз стану сучасних течій, молодіжних субкультур та контркультурних відгалужень.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

– на понятійному рівні – сутність, структуру, функції української культури, її місце в житті людини і суспільстві, провідні тенденції розвитку української культури, художні стилі, властиві культурним епохам, творчість провідних діячів української культури;

– на фундаментальному рівні – сутність сучасного процесу розвитку української культури; її місце і роль у розмаїтті національних культур;

– на практичному рівні – важливість взаємозв'язку української культури та людини; зміст та особливості національної культури; окремі культурні артефакти, що розкривають ознаки та особливості кожної історико-культурної епохи, зміст основних (програмних) першоджерел.

Після вивчення дисципліни студент повинен вміти:

– на репродуктивному рівні використовувати основні культурологічні поняття у повсякденному житті; змістовно і послідовно аналізувати основні культурні епохи, їх історико-культурні пам'ятки.

– на евристичному рівні – розуміти закономірності розвитку світової культури та особливості їх прояву / віддзеркалення в українській культурі;

– самостійно робити висновки й узагальнення культурологічних проблем; вміти застосовувати культурологічні знання для визначення особистої орієнтації в культурному просторі.

- Форма підсумкового контролю успішності навчання – модуль.
- Засоби діагностики успішності навчання: семінарські заняття, реферат, модульні роботи, контрольні роботи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Теми лекційного курсу

Лекція 1. Історія української культури як навчальна дисципліна

(2 год.)

Лекція 2. Витоки української культури

(2 год.)

Лекція 3. Українська культура княжої доби

(2 год.)

Лекція 4. Ренесанс в українській культурі

(2 год.)

Лекція 5. Українська культура періоду бароко (друга половина XVII–XVIII ст.)

(2 год.)

Лекція 6. Національно-культурне відродження на українських землях наприкінці XVIII – на початку XX ст.

(2 год.)

Лекція 7. Українська культура першої половини XX ст.

(2 год.)

Лекція 8. Українська культура другої половини XX ст. – на поч. XXI ст.

(2 год.)

Лекція 9. Культурне життя української діаспори

(2 год.)

Плани семінарських занять

Семінар 1. Історія української культури як навчальна дисципліна (2 год.)

План

1. Концептуальні підходи до визначення поняття «культура».
2. Науково-теоретичні основи культури.
3. Предмет, мета та завдання навчального курсу “Історія української культури”.
4. Функції культури.
5. Періодизація, джерельна база, методологічні принципи вивчення історії української культури.

Семінар 2. Витоки української культури (2 год.)

План

1. Особливості культури первісного суспільства на українських землях.
2. Трипільська культура.
3. Кіммерійсько-скіфська доба на українських землях.
4. Сарматська культура на теренах України.
5. Антична культура міст-держав Північного Причорномор'я.

Семінар 3. Українська культура княжої доби (2 год.)

План

1. Дохристиянська культура східних слов'ян.
2. Особливості світорозуміння людини часів Русі.
3. Християнізація, розвиток писемності, освіти та літератури.
4. Містобудування, архітектура.
5. Монументальний та станковий живопис.
6. Співоча та музична культура.
7. Побут та повсякденне життя.

Семінар 4. Культура Галицько-Волинського князівства (2 год.)

План

1. Політичний та соціальний устрій.
2. Писемність, освіта та наукові уявлення.
3. Містобудування, архітектура.
4. Література та фольклор.
5. Образотворче мистецтво.
6. Розвиток музики.
7. Побут та повсякденне життя.

Семінар 5. Ренесанс в українській культурі (2 год.)

План

1. Культурно-історичні процеси на українських землях з середини XIV до середини XVI ст. Передвідродження.
2. Острог, Львів, Київ – центри розвитку української науки, освіти та книгодрукування.
3. Українська ренесансна література.
4. Розвиток архітектури та скульптури в епоху Відродження.
5. Українське малярство та музика.
6. Повсякденне життя середньовічного міста.

Семінар 6. Українська культура періоду Бароко (друга половина XVII–XVIII ст.) (2 год.)

План

1. Особливості української культури в добу Гетьманщини. «Козацьке бароко».
2. Світогляд українського бароко
3. Києво-Могилянська академія: центр освіти та науки.

4. Розвиток літератури.
5. Музика бароко.
6. Архітектура та скульптура.
7. Малярство бароко.
8. Повсякденне життя.

Семінар 7. Розвиток української культури на українських землях у складі Російської імперії (кін. XVIII – поч. XX ст.) (2 год.)

План

1. Суспільно-політичні й історичні обставини розвитку української культури.
2. Освіта та наука. Діяльність вищих навчальних закладів.
3. Література.
4. Театр і музика.
5. Архітектура, малярство та скульптура: від класицизму до модерну.
6. Повсякденне життя.

Семінар 8. Розвиток української культури на українських землях у складі Австро-Угорської імперії (кін. XVIII – поч. XX ст.) (2 год.)

План

1. Освіта та наука.
2. Література.
3. Театр і музика.
4. Архітектура, малярство та скульптура: від класицизму до модерну.
5. Культурні зв'язки між східно- і західноукраїнськими землями у другій половині XIX – на початку XX ст.
6. Повсякденне життя.

Семінар 9. Українська культура в роки Першої світової війни та Української національної революції 1917–1921 рр. (2 год.)

План

1. Культурні процеси на українських землях в роки Першої світової війни.
2. Новітні тенденції в українській культурі в роки діяльності Української Центральної Ради.
3. Розвиток української культури в період Української Держави (Гетьманату Павла Скоропадського).
4. Українська культура в час існування Української Народної Республіки (1918–1921 рр.).
5. Культурно-освітнє і духовне життя в роки Західно-Української Народної Республіки.
6. Повсякденне життя в умовах війни.

Семінар 10. Українська культура в міжвоєнний період (2 год.)

План

1. Українські землі в умовах насадження комуністичного режиму та втягнення до складу СРСР.
2. Освіта, наука, література та мистецтво на тлі політики «українізації» 1920-х рр.
3. Згортання українізації. «Розстріляне відродження».
4. Національна культура на західноукраїнських землях у 1920–1930-их рр.
5. Повсякденне життя.

Семінар 11. Національна культура в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.) (2 год.)

План

1. Розвиток культури на західноукраїнських землях у 1939–1941 рр.
2. Українська культура в роки нацистської окупації.
3. Розвиток української культури в перші роки радянської окупаційної влади.
4. Повсякденне життя в умовах війни.

Семінар 12. Українська культура в УРСР у другій половині 1940-х - 1980-ті рр. (2 год.)

План

1. Державна політика в сфері культури у другій половині 1940-х - на початку 1950-их рр.
2. Українська культура в роки хрущовської «відлиги».
3. Культурний розвиток України в 1970 - на початку 1980-их рр.
4. Громадські рухи й суспільні настрої в УРСР у другій половині 1980-их рр.
5. Повсякденне життя.

Семінар 13. Культурне життя української діаспори (2 год.)

План

1. Специфіка формування української діаспори: хвилі еміграції, типологія основних діаспорних поселень.
2. Культурна праця української діаспори в Європі.
3. Розвиток культури українців США та Канади.
4. Особливості розвитку української культури в країнах Латинської Америки та Австралії.
5. Культурне життя українців у Росії.
6. Збереження етнонаціональної культури українцями в діаспорі.
7. Повсякденне життя.

Семінар 14. Українська культура: від проголошення незалежності до сьогодні (2 год.)

План

1. Реформування освіти та науки.
2. Театральне життя та циркове мистецтво.
3. Кінематограф.
4. Музейна сфера, бібліотеки та архіви України.
5. Релігійне життя: зміни ціннісних орієнтирів і духовних спрямувань.
6. Сучасна українська література.
7. Художня культура.
8. Проблема збереження пам'яток української культури.
9. Повсякденне життя.

Література:

1. Александрович В. Мистецтво Галицько-Волинської держави / Володимир Александрович. – Львів, 1999. – 132 с.
2. Аліман М., Войнаш Л., ... Сова А. та ін. Споживча кооперація України. Від зародження до сьогодення: монографія / За заг. ред. С. Гелея. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2013. – 976 с.; 650 іл.
3. Баран В. Д. Давні слов'яни / В. Д. Баран. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1998. – 336 с. (“Україна крізь віки, т. 3”).
4. Богуславський О. В. Преса міжвоєнної української еміграції і боротьба за незалежність України: історичний шлях, досвід, дискусії. – Запоріжжя: «Просвіта», 2008. – 452 с.
5. Богуславський О. В. Інформаційно-пресова діяльність Центральної Ради та українських урядів 1917 – 1920 рр. / Наук. ред. С. А. Кость. Гуманітарний університет “Запорізький інститут державного та муніципального управління”. – Запоріжжя: ГУ “ЗІДМУ”, 2003. – 236 с.
6. Бойко О. Д. Історія України: Навч. посібн. 3-тє вид., вип., доп. / О. Д. Бойко. – Київ: Академвидав, 2007. – 688 с.
7. Бунятян К. П. На світанку історії / К. П. Бунятян, В. Ю. Мурзін, О. В. Симоненко. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1998. – 336 с. (“Україна крізь віки, т. 1”).
8. Відейко М. Ю. Шляхами трипільського світу. – Київ: Наш час, 2008. – 296 с. (Сер. “Невідома Україна”).
9. Вільшанська Л. Повсякденне життя населення України під час Першої світової війни // Український історичний журнал. – Київ, 2004. – № 4. – С. 56–70.
10. Вовк Х. К. Студії з української етнографії та антропології / Х. К. Вовк. – Київ: Мистецтво, 1995. – С. 3–6.
11. Войтович Л. Як харчувалася галицька еліта у XI–XIV століттях / Леонтій Войтович // Незалежний культурологічний часопис “І”. – Львів, 2013. – Чис. 72. – С. 32–37.
12. Галичина – український здвиг за матеріалами архіву Степана Гайдучка: Альбом / Авт. ідеї Л. Крип'якевич; упор. Ю. Николишин, І. Мельник. – Львів: АПРІОПІ, 2014. – 268 с.
13. Гель І. Грані культури / Іван Гель (С. Говерля). – Львів, 1993. – 216 с.
14. Гнатюк В. Нарис української міфології / Володимир Гнатюк. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2000. – 264 с.
15. Гуржій О. І. Гетьманська Україна / О. І. Гуржій, Т. В. Чухліб. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 304 с. (“Україна крізь віки, т. 8”).
16. Груневег М. Опис міста Львова у 1601–1606 рр. // Незалежний культурологічний часопис “І”. – Львів, 2013. – Чис. 72. – С. 38–41.
17. Довжук І. В. Нариси історії культури України (до кінця XX ст.): Навчальний посібник / І. В. Довжук. – Луганськ: Видавництво СНУ ім. В. Даля, 2007. – 508 с.
18. Еварницький Д. І. (Яворницький Д. І.). Запорожжя в залишках старовини і переказах народу: Ч. I; Ч. II: Для ст. шк. віку / [Упоряд., передм. М. М. Олійник-Шубравської; Худож. оформл. О. В. Ковалю]. – Київ: Веселка, 1995. – С. 5–26.
19. Енциклопедія олімпійського спорту України / За редакцією В. М. Платонова. – Львів, 2005. – 464 с.
20. Енциклопедія української діаспори / Гол. ред. Василь Маркусь. – Нью-Йорк–Чикаго, 2009. – Т. 1 (Сполучені Штати Америки). – Кн. 1: А–К. – 433 с.; 2012. – Т. 1 (Сполучені Штати Америки). – Кн. 2: Л–Р. – 348 с.; 2018. – Т. 1 (Сполучені Штати Америки). – Кн. 3: С–Я. – 525 с.
21. Животко А. П. Історія української преси / Упоряд., авт. іст.-біогр. нарисів та приміт. М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 1999. – 368 с. («Літературні пам'ятки України»).
22. Зарубіжні українці / С. Ю. Лазебник (кер. авт. кол.), Л. О. Лещенко, Ю. І. Макар та ін. – Київ: Вид-во “Україна”, 1991. – 252 с.

23. Західно-Українська Народна Республіка. Ілюстрована історія. – Львів–Івано-Франківськ: “Манускрипт–Львів”, 2008. – 524 с.
24. Золоте слово: хрестоматія літератури України-Русі епохи середньовіччя IX–XV століть. – Кн. 2: Література високого середньовіччя (988–1240); Література пізнього середньовіччя (1240 – середина XV ст.) / За ред. В. Яременка; Упорядн.: В. Яременко, О. Сліпушко. – К.: Вид-во “Аконіт”, 2002. – 802 с.
25. Історія України / Відп. ред. Ю. Сливка; керівник авт. кол. Ю. Зайцев. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. – Львів: Світ, 2002. – 520 с. з іл.
26. Історія України. Кімерійці. Скіфи. Сармати. – <https://www.youtube.com/watch?v=bwx0RSHsvvg>.
27. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип’якевича. – 4-те вид., стереотип. – К.: Либідь, 2002. – 656 с.
28. Історія української культури / за ред. І. Крип’якевича. – Львів, 1937 (розділ “Княжа доба”, ч. 3 “Домашнє життя”).
29. Історія української культури. – К.: Наук. думка, 2003. – Т. 3: Українська культура другої половини XVII–XVIII століть. – 1247 с.
30. Історія української культури. – К.: Наук. думка, 2008. – Т. 4. – Кн. 1: Українська культура XIX століття. – 1008 с.
31. Історія української культури. – К.: Наук. думка”, 2008. – Т. 4. – Кн. 2: Українська культура XIX століття. – 1295 с.
32. Історія української культури. – Київ: Наук. думка”, 2001. – Т. 2: Українська культура XIII – першої половини XVII століть. – 848 с.
33. Історія української культури. Методичні вказівки і завдання для самостійної роботи студентів денної і вечірньої форм навчання напрямів підготовки: 6.030508 “Фінанси і кредит”, 6.030509 “Облік і аудит”, 6.030510 “Товарознавство і торговельне підприємництво”, 6.030401 “Право”, 6.030601 “Менеджмент”, 6.030504 “Економіка підприємств”, 6.030502 “Економічна кібернетика”, 6.030201 “Міжнародні відносини” / Укладачі Гелей С. Д., Михальський Ю. В., Прокіп А. В., Кухар В. М., Кендус О. З., Клок В. І., Сова А. О. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2010. – 44 с.
34. Історія української культури. Методичні вказівки, тести і завдання для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.0140101 “Готельно-ресторанна справа” / Укладачі Гелей С. Д., Михальський Ю. В., Прокіп А. В., Кендус О. З., Клок В. І., Сова А. О. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2011. – 52 с.
35. Історія української культури. У п’яти томах. – К.: Наук. думка, 2001. – Т. 1: Історія культури давнього населення України. – 1136 с.
36. Історія української культури: навч. посіб. / В. П. Мельник, М. В. Кашуба, А. В. Ярчись та ін.; за ред. проф. В. П. Мельника, проф. В. М. Кашуби, проф. А. В. Ярчися. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 482 с.
37. Кагамлик С. Світло духовності і культури (з історії Києво-Печерської лаври XVII–XVIII ст.) / Світлана Кагамлик. – Київ: Наш час, 2008. – 327 с. (Сер. “Невідома Україна”).
38. Качараба С. П. Еміграція з Західної України 1919–1939. – Львів, 2003. – 416 с.
39. Коваль М. В. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939–1945 рр.) / М. В. Коваль. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 336 с. (“Україна крізь віки, т. 12”).
40. Козак М. Коли, хто і де заснував місто Львів? // Фотографії Старого Львова – <http://photo-lviv.in.ua/koly-hto-i-de-zasnuvav-misto-lviv/>
41. Козій Ю. С. Організований спортивний рух в українській діаспорі США і Канади. Матеріали для лекцій з історії фізичної культури – Львів, 2000. – 26 с.
42. Кондратюк К. Галичина і Волинь у роки Другої світової війни (1939–1945): навч. посібник / Костянтин Кондратюк. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 160 с.
43. Костенко Л. Гуманітарна аура нації. Геній в умовах заблокованої культури. Равненіє на трибуну. Ніч державності / За загальною редакцією Лариси Івшиної. Видання

друге. – Київ: Бібліотека газети “День” “Україна Incognita”, ПрАТ “Українська прес-група”, 2014. – 80 с. (Серія “Броньбійна публіцистика”).

44. Костомаров М. І. Закон Божий (Книга буття українського народу) / М. І. Костомаров. – Київ: Либідь, 1991. – 40 с.

45. Котляр М. Данило Романович як людина і державний діяч / М. Котляр // Княжа доба: історія і культура. – 2008. – Вип. 2. – С. 85–92.

46. Котляр М. Ф. Галицько-Волинська Русь / М. Ф. Котляр. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1998. – 336 с. (“Україна крізь віки, т. 5”).

47. Кочові народи та античні колонії на території України (укр.) ЗНО з історії України. <https://www.youtube.com/watch?v=nMePUMzAMmQ>.

48. Крвавич Д. П. Українське мистецтво / Д. П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Львів: Світ, 2005. – Частина 3. – 268 с.

49. Крижицький С. Д. Античні держави Північного Причорномор'я / С. Д. Крижицький, В. М. Зубар, А. С. Русяєва. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1998. – 352 с. (“Україна крізь віки, т. 2”).

50. Крип'якевич І. Галицька кухня княжої доби / Іван Крип'якевич // Незалежний культурологічний часопис “Г”. – Львів, 2013. – Чис. 72. – С. 28–30.

51. Кубійович В. Українці в Генеральній Губернії 1939–1941. Історія Українського Центрального Комітету / Володимир Кубійович. – Чикаго: Видавництво Миколи Денисюка, 1975. – 664 с.

52. Кулик В. В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2008. – 308 с.

53. Культурне життя в Україні: західні землі. Т. І: 1939–1953 / Упоряд. Т. Галайчак, О. Луцький, Б. Микитів та ін. – Київ: Наукова думка, 1995. – 751 с.

54. Культурний побут городян XVIII – першої половини ХХ ст.: збірник наукових праць / Ред. кол.: В. І. Наулко (голова) та ін. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. – К., 2013. – 535 с.

55. Культурологія: українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / Зязюн І., Семашко В. та ін.; Ред. М.М. Закович. К.: Знання, 2007. – 567 с.

56. Кульчицький С. В. Україна між двома війнами (1921–1939 рр.) / С. В. Кульчицький. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 336 с. (“Україна крізь віки, т. 11”).

57. Курилишин К. Українське життя в умовах німецької окупації (1939–1944 рр.): за матеріалами україномовної легальної преси: монографія. – Львів, 2010. – 328 с.

58. Кучер Р. Наукове товариство ім. Т. Шевченка / Р. Кучер. – Київ, 1992. – 112 с.

59. Литвин В. М. Україна на межі тисячоліть (1991–2000 рр.) / В. М. Литвин. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 2000. – 360 с. (“Україна крізь віки, т. 14”).

60. Літопис Червоної Калини. Ілюстрований журнал історії та побуту. – Число 11. – Львів: Вид-во “Червона Калина”, 1936. – 24 с.

61. Луцький О. Українське культурне життя Галичини під час німецької окупації 1941–1944 рр. // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. Збірник наукових праць. – Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1997. – С. 194–225.

62. Маланюк Є. Малоросійство. Нариси з історії нашої культури (уривки) / За загальною редакцією Лариси Івшиної. – Київ: Бібліотека газети “День” “Україна Incognita”, ПрАТ “Українська прес-група”, 2012. – 72 с. (Серія “Броньбійна публіцистика”).

63. Наріжний С. Українська еміграція. Культурна праця української еміграції між двома світовими війнами / Симон Наріжний. – Прага, 1942. – Частина перша. – 373 с. + ССХХХІІ іл.

64. Наріжний С. Українська еміграція. Культурна праця української еміграції 1919–1939 (матеріали, зібрані С. Наріжним до частини другої) / Симон Наріжний. – Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 1999. – 272 с.

65. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології / Іван Нечуй-Левицький. – 2-ге вид. – Київ: Обереги, 2003. – 144 с. – (Бібліотека українського раритету).
66. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. Курс, читаний в Українському народнім університеті / Іван Огієнко. Репринтне відтворене видання 1918 року. – Київ, 1991. – 272 с.
67. Основи культурології: Навч. посіб. / За ред. Л. О. Сандюк та Н. В. Щубелки. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
68. Откович В. П. Народна течія в українському живописі 17–18 ст. / В. П. Откович ; К. Н. Д. – К., 1990. – 96 с.
69. Павко А. І. Основні напрями формування викладацького та наукового складу університетів України в імперську добу (XIX – початок XX ст.) / А. І. Павко // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2008. – Вип. 15. – С. 290–304.
70. Пахолків С. Українська інтелігенція у Габсбурзькій Галичині: освічена верства й емансипація нації. – Львів: ЛА “Піраміда”, 2014. – 612 с.
71. Поліщук Р. М. Кілька думок про ідентичність: монографія / Ростислав Миколайович Поліщук. – Львів: ЛДУФК, 2018. – 240 с.
72. Попович М. Культура: ілюстрована енциклопедія України. – Київ: Балтія-Друк, 2015. – 184 с.
73. Рубльов О. С. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції 20–50-ті роки XX ст. / О. С. Рубльов, Ю. А. Черченко. – Київ: Наукова думка, 1994. – 351 с.
74. Рубльов О. С. Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. / О. С. Рубльов, О. П. Реєнт. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 320 с. (“Україна крізь віки, т. 10”).
75. Русина О. В. Україна під татарами і Литвою / О. В. Русина. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1998. – 320 с. (“Україна крізь віки, т. 6”).
76. Рябченко О. Студенти радянської України 1920–1930-х років: практики повсякденності та конфлікти ідентифікації / Відп. ред. С. В. Кульчицький. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України; Харківська національна академія міського господарства. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 456 с.
77. Салтовський О. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку XX сторіччя). – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 396 с.
78. Сарбей В. Г. Національне відродження України / В. Г. Сарбей. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 336 с. (“Україна крізь віки, т. 9”).
79. Сінькевич О. Б. Основи культурології: підручник для студ. вищих навч. заклад. / Мін-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Київ: Ін Юре; Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 312 с.
80. Скубенко Т. Доба Відродження <https://www.youtube.com/watch?v=0dm8NMfeCk8>
81. Слідюкова Т. Забудова і благоустрій м. Києва в XIX–XX ст. (за документами київських держархівів) / Т. Слідюкова // Архіви України. Науково-практичний журнал. – Київ, 2009. – № 1–2 (263). – С. 68–78.
82. Слюсаренко А. Г. Україна в роки Другої світової війни: Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / А. Г. Слюсаренко, І. К. Патриляк, М. А. Боровик. – Київ, 2009. – 447 с.
83. Смолій В. А. Українська національна революція XVII ст. (1648–1676) / В. А. Смолій, В. С. Степанков. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 352 с. (“Україна крізь віки, т. 7”).
84. Сова А. Військово-політична діяльність Івана Боберського в роки Першої світової війни // Гуманітарні дисципліни у навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів: [зб. наук. статей]. – Львів: ПП Сорока Т. Б., 2014. – Вип. 4. – С. 90–100.
85. Сова А. Іван Боберський – основоположник української тіловиховної і спортової традиції / Андрій Сова, Ярослав Тимчак; за наук. ред. Євгена Приступи. – Львів: ЛДУФК ; Апріорі, 2017. – 232 с. : іл.

86. Сова А. О. Символіка українських молодіжних організацій “Сокіл”, “Січ”, “Пласт” та “Луг” у Галичині (кінець XIX століття – 1939 р.). Автореф. канд. іст. наук. – Львів, 2009. – 17 с.
87. Сова А. Сфрагістичні пам’ятки січового руху в Галичині першої третини ХХ століття / Андрій Сова. – Львів: ЛДУФК, 2014. – 72 с. – (Серія 1. Дослідження. Вип. 1).
88. Степовик Д. В. Українська гравюра бароко: Майстер Ілля, Олександр Тарасевич, Леонтій Тарасевич, Іван Щирський. – К.: ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2013. – 495 с.
89. Терлюк І.Я. Історія держави і права України. Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2011. – 944 с.
90. Тищенко О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XIII–XVIII ст.): Навч. посібник. – Київ: Льбідь, 1992. – 192 с.
91. Толочко О. П. Київська Русь / О. П. Толочко, П. П. Толочко. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1998. – 352 с. (“Україна крізь віки, т. 4”).
92. Трощинський В. П. Українці в світі / В. П. Трощинський, А. А. Шевченко. – Київ: Видавничий дім “Альтернативи”, 1999. – 352 с. (“Україна крізь віки, т. 15”).
93. Українська культура: Лекції за редакцією Дмитра Антоновича / Упор. С. В. Ульяновська; Вст. ст. І. М. Дзюби; Перед. слово М. Антоновича; Додатки С. В. Ульяновської, В. І. Ульяновського. – Київ: Либідь, 1993. – 592 с.
94. Українська Повстанська Армія і національно-визвольна боротьба в Україні у 1940–1950 рр. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції 25–26 серпня 1992 р. – К., 1992. – 243 с.
95. Український портрет 16–18 ст. – К.: Артания нова, 2006. – 352 с.
96. Українські поети-романтики: Поетичні твори / Упоряд. і приміт. М. Л. Гончарука; Вступ. ст. М. Т. Яценка; Ред. тому М. Т. Яценко. – Київ: Наукова думка, 1987. – 592 с.
97. Ульяновський В. Князь Василь-Костянтин Острозький: історичний портрет у галереї предків та нащадків / Музей Шереметьєвих. – К.: Вид. дім “Простір”, 2012. – 1370 с.
98. Фареній І. А. Історія української культури з найдавніших часів до кінця XVIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання / І. А. Фареній. – Черкаси : Вертикаль, 2012. – 156 с.
99. Фареній І. А. Історія української культури з найдавніших часів до кінця XVIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання.
100. Хома І. Я. Історія української культури: навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина; за ред. І. Я. Хоми. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 356 с.
101. Хома І. Я. Історія української культури: навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина; за ред. І. Я. Хоми. Друге видання, доповнене. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 356 с.
102. Чижевський Д. Українське літературне бароко: Вибр. праці з давньої л-ри. – К.: Обереги, 2003. – 576 с.
103. Шайкан В. Повсякдення українців у роки німецької окупації. 1941–1944 / В. Шайкан. – Київ, 2010. – 80 с.
104. Шевельов Ю. З історії незакінченої війни / Упоряд. Оксана Забужко, Лариса Масенко. – Київ: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2009. – 471 с.
105. Шевченко Т. Г. Кобзар. Повна ілюстрована збірка [Текст] / передм. І. Дзюби. – Харків: Книжковий Клуб “Клуб Сімейного Дозвілля”, 2009. – С. 5–48.
106. Якимович Б. З. Іван Франко – видавець: Книгознавчі та джерелознавчі аспекти. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. – 691 с.
107. Яців Р. М. Олекса Шатківський та Український мистецький гурток “Спокій”: матеріали до історії українського мистецтва 1920–1930-х років. – Л.: “Растр-7”, 2008. – 68 с.